

آیا امام زمان (عج) وقت ظهور را می داند؟

انبیاء و امامان معصوم (ع) با اینکه انسان های کامل در هر عصر بوده و هستند اما این به معنای این نیست که آنها همه چیز را می دانسته و یا می دانند حتی امور مانند قیامت یا زمان ظهور امام زمان (عج).

انبیاء و امامان معصوم (ع) با اینکه انسان های کامل در هر عصر بوده و هستند اما این به معنای این نیست که آنها همه چیز را می دانسته و یا می دانند حتی امور مانند قیامت یا زمان ظهور امام زمان (عج).

به گزارش خبرنگار مهر، مرکز پاسخگویی به شبهات دینی، یکی از سوالات رایج درباره ظهور امام زمان (عج) را پاسخ داده است.

* آیا امام زمان (عج) وقت ظهور را می دانند و اگر نمی دانند آیا جهل و نقص برای امام معصوم نیست؟

در پاسخ به سؤال مورد نظر توجه به نکاتی ضروری است:

الف: عالم علی الاطلاق فقط خداوند متعال است و بغیر از ذات مقدس او هیچ کس از مخلوقات، اعم از ملائکه، انسان، و جن عالم به همه امور و اشیاء نمی باشند. خداوند متعال در قرآن کریم در آیات متعددی به این مهم اشاره و تصریح دارد: «او خدائی است که همه موجودات زمین را برای شما خلق کرد، و پس از آن به خلقت آسمان ها نظر گماشت و هفت آسمان را برفراز یکدیگر برافراشت و او به همه چیز دانا است.» «مشرق و مغرب هر دو ملک خدا است ... خدا (به همه جا) محیط و (به هر چیز) دانا است»، «عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا» در این آیه خداوند متعال به عنوان یک قاعده کلی در مورد علم غیب می فرماید: «عالم الغیب خدا است او هیچکس را بر اسرار غیب اش آگاه نمی سازد». سپس به عنوان استثناء از این مسأله کلی می فرماید: «الا من ارتضی من رسول» مگر رسول و پیامبری که او را برگزیده و از آنان راضی شده است.

بنابراین انبیاء و امامان معصوم - علیهم السلام - با اینکه انسان های کامل در هر عصر بوده و هستند و از هر لحاظ دانشمند ترین و داناترین انسان های عصر خود بلکه تمام اعصار بوده اند اما این هرگز به معنای این نیست که آنان همه چیز را می دانسته اند و یا می دانند حتی اموری مانند قیامت و یا زمان ظهور امام عصر - علیه السلام - را که از مصادیق علم غیب به شمار می آید و علم آن اختصاص به خداوند متعال دارد. در دعای شریف «یستشیر» که از رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - نقل شده آن حضرت در پیشگاه خداوند چنین عرضه می دارد: «... الهی انت العالم و انا الجاهل» خدایا تو عالم و دانای (مطلق) هستی و من (در برابر علم و دانش تو) جاهل و نادان هستم. شکی نیست که همه موجودات امکانی در برابر ذات مقدس واجب الوجود ناقص اند بلکه هیچ اند.

ب: اصل ظهور و علائم حتمی آن، امر مسلم و قطعی است، اما بنا بر مصالحی، زمان ظهور مشخص نیست و هیچکس جز خداوند از وقت دقیق آن آگاه نیست. بارها شیعیان معاصر و اصحاب ائمه - علیهم السلام - از آن بزرگواران در مورد زمان ظهور پرسیده اند. ولی آنان به صراحت از مشخص کردن آن امتناع کرده اند و زمان ظهور را همانند علم به قیامت، منحصر به خداوند دانسته اند و تأکید کرده اند که «كذب الوقاتون». کسانی که وقت و زمان برای ظهور (حضرت مهدی (عج) معین کنند دروغ گفته اند. مفاد برخی روایات این است که زمان ظهور امام زمان - علیه السلام - برای کسی معلوم نیست و جزء مواردی است که فقط علم آن نزد خداوند متعال است؛ و در این معنا روایات متعددی داریم که زمان ظهور امام زمان - علیه السلام - با زمان وقوع قیامت مقایسه شده است؛ یعنی همان گونه که علم زمان وقوع قیامت منحصر در اختیار ذات مقدس خداوند است، علم زمان ظهور حضرت نیز در نزد خداوند سبحان می باشد؛ از امام صادق - علیه السلام - نقل شده که در جواب «کمیت» که از آن حضرت پرسید: چه وقت حضرت مهدی - علیه السلام - ظهور می کند؟ امام - علیه السلام - فرمود: «از پیامبر همین مطلب پرسیده شد، حضرت فرمود: ظهور مهدی هم چون بریائی قیامت است؛ مهدی نمی آید مگر ناگهانی» به اموری، ناگهانی گفته می شود که علم و آگاهی به آن میسر نباشد.

ج: روایاتی که می گویند امامان معصوم - علیهم السلام - علم به گذشته و آینده دارند و چیزی بر آنان پوشیده و مخفی نیست، از جهت منافاتی با عدم آگاهی امام از قیامت و یا امور شبیه آن مانند وقت ظهور، ندارند.

علامه طباطبائی قدس سره می گوید: «سبب حقیقی اختصاص علم غیب به خدای تعالی (و اینکه غیر او به همه امور آگاهی ندارد) این است که غیر او هر چه باشد وجودش محدود است، و ممکن نیست که از حدش بیرون شده و به آنچه که خارج از حد او و غایب از او است آگاه شود و معلوم است که هیچ موجودی (حتی پیامبران و امامان - علیهم السلام -) غیر محدود و غیر متناهی و محیط به تمام اشیاء نیست مگر خدای تعالی، پس تنها او عالم (مطلق و آگاه) به غیب است». ائمه اطهار - علیهم السلام - عالم به امور گذشته و آینده به اذن و اراده خدا هستند چنان چه روایات متعددی بر این معنا دلالت ظاهری دارند، اما بر اساس آیات قرآنی و برخی روایات که پیش از این به آن اشاره شد، علم به قیامت و زمان ظهور از عموم این روایات مستثنا

شده است و روایاتی که می گویند علم به قیامت و زمان ظهور مختص به خداوند است، این روایات را که دلالت بر گستردگی دامنه علوم ائمه دارند، مقید می کنند و راه جمع معقول و قانونی هم همین است.

با توجه به نکاتی که توضیح داده شد معلوم می شود که پیامبران و امامان معصوم - علیهم السلام - ، انسان های کامل هستند و در انسانیت و مقامات انسانی و الهی هیچ گونه نقص و کمبودی ندارند، اما این به این معنا نیست که حتی در برابر ذات خدای متعال هم کامل اند و کمبودی ندارند، بلکه در برابر ذات مقدس ربوبی و کمالات بی انتهای و علوم الهی هرگز قابل مقایسه و سنجش نیستند و اصولاً چنین فرضی معقول و منطقی نیست. بلکه همانند بقیه انسان ها نیاز مطلق دارند و همان گونه که در روایات از خود آن بزرگواران نقل شده اند در مقام فقر و ناداری مطلق به سر می برند. پس اینکه می گوئیم امام معصوم انسان کامل است و دارای هیچ گونه نقص و عیبی و جهلی نیست در مقایسه با سائر - موجودات و انسان ها می باشد زیرا آنان نسبت به بقیه انسان ها سرآمد همه کمالات می باشند اما در برابر ذات خدای سبحان و علوم بی نهایت او فقیر و محتاج اند.